

INSPREEKNOTITIE ONTWERP-HERZIENING OMGEVINGSVISIE OOSTFLANK 29 NOVEMBER 2023

Mijn naam is Nelleke Krol. Ik sta hier door het artikel van Arjen van Veelen in de Correspondent van 2 weken geleden over De Esch. Arjen woont in De Esch. Hij begint zijn artikel met de volgende alinea:

“In Rotterdam moet een natuurgebied wijken voor een brug die nieuwe wijken met elkaar verbindt. Wie protesteert, wordt weggezet als egoïst. Maar hier staat veel meer op het spel dan alleen een verpest uitzicht.”¹

We moeten uitzoomen, zoals wethouders Karremans stelt in een interview met RTV Rijnmond. We moeten kijken het ‘bredere verhaal’. En Arjen vertelt het verhaal over De Esch, de gespiegelde S-bocht die al op kaarten van 500 voor Christus te zien is als een zwierige handtekening van de riviervod. En over het jaar 1270 waarin de mens dijken aanlegt in deze bocht waardoor de zwier stolt in de de tijd. In één bocht van de S groeit de stad Rotterdam. Vanaf daar wordt in de 20e eeuw de rivier veranderd in een rechte streep: de Nieuwe Waterweg. De havens breiden uit, vrijwel al het groen langs de oevers raakt bedekt met industrie. Behalve in de bocht van De Esch. Daar kun je nog altijd een wandeling maken over die duizenden jaren oude handtekening.

Het is een wonder dat de Eschpolder nog bestaat. Al in 1917 was er een plan om de zwierige bocht af te snijden en zo de vaarweg efficiënter te maken. Dat kwam er niet van, maar na de watersnoodramp van 1953 zag Rijkswaterstaat een kans. Begin jaren '70 begon Rijkswaterstaat in De Esch met de aanleg van een nieuwe dijk, verder landinwaarts. Een rechte streep. Zo kon de rivier worden strakgetrokken. De ‘mooiste dijk van Nederland’, volgens kunstschilder Kees Witters, dreigde te sneuvelen door de beheersingsdrang van de overheid. De laatste polderbewoners (de meeste huizen waren al gesloopt door de aanleg van de Van Brienenoordbrug) vormden een actiegroep en keerden zich tegen het *‘rücksichtslos afgraven van het, waarschijnlijk laatste stuk, oorspronkelijk rivierlandschap’* van Rotterdam. Ze pleitten vóór het behoud van dit *‘groeneiland in een woestijn van grauwe stedelijke expansie’*. Deze citaten komen uit een rapport van Actiegroep Polder de Esch, opgesteld door buurtbewoners en een aantal specialisten. Dit rapport getuigt van een diepe liefde voor het landschap en een grote afkeer van de *‘formeel-juridische’* overheid met haar *‘zeer beperkte democratie-begrip’*. Het vonnis leek getekend voor de zwier. Maar er was een welwillende wethouder die het gebied bezocht en luisterde naar de bewoners. Deze wethouder wist de minister ervan te overtuigen dat het afgraven van de polder een heilloos plan was. De tijdgeest begon in die tijd te kantelen: je moet zuinig zijn op natuur.

En hier sta ik, samen met vele andere Rotterdammers, vanuit een diepe liefde voor de natuur en een diep respect voor de ecologische en historische waarde van dit stuk niemandsland. **Het gaat niet om de keuze tussen een brug of tunnel. Het gaat om de vraag: In wat voor wereld willen we leven? Ik vraag u uit te zoomen en de tijd te nemen om stil te staan bij deze vraag en de onderliggende vragen die daaruit voortvloeien. Ik vraag u om bezinning.....** Dit is geen tijdverspilling. Integendeel: het plan voor de brug rammelt aan vele kanten. Wij zullen alle juridische mogelijkheden aangrijpen om ons tegen dit plan te verzetten.

¹ [‘Niet mijn achtertuin’ is een uitstekend argument - De Correspondent](#) en [Participatie: overheden moeten angst voor verzet Nimby's overwinnen – Sociale Vraagstukken](#)